

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Документ за разглеждане в заседание

A7-0130/2013

27.3.2013

ДОКЛАД

с предложение за препоръка на Европейския парламент до Съвета
относно принципа на ООН за отговорност за защита
(2012/2143(INI))

Комисия по външни работи

Докладчик: Franziska Katharina Brantner

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРЕПОРЪКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ ДО СЪВЕТА .3	
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРЕПОРЪКА ДО СЪВЕТА B7-0191/2012	15
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО РАЗВИТИЕ	17
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ	21

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРЕПОРЪКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ ДО СЪВЕТА

**относно принципа на ООН за отговорност за защита
(2012/2143(INI))**

Европейският парламент,

- като взе предвид ценностите, целите, принципите и политиките на Европейския съюз, залегнали наред с другото в членове 2, 3 и 21 от Договора за Европейския съюз,
- като взе предвид Устава на Организацията на обединените нации,
- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека,
- като взе предвид Конвенцията за преследване и наказване на престъплението геноцид от 9 декември 1948 г.,
- като взе предвид Римския статут на Международния наказателен съд (МНС),
- като взе предвид Резолюция A/RES/63/308 на Общото събрание на ООН (ОС на ООН) от 7 октомври 2009 г. относно отговорността за защита,
- като взе предвид Резолюция 1674 на Съвета за сигурност на ООН (СС на ООН) от април 2006 г. и Резолюция 1894 на СС на ООН от ноември 2009 г. за защита на цивилни лица при въоръжени конфликти¹,
- като взе предвид Резолюции 1325 (2000 г.) и 1820 (2008 г.) на СС на ООН относно жените, мира и сигурността, Резолюция 1888 (2009 г.) на СС на ООН относно сексуалното насилие срещу жени и деца при въоръжени конфликти, Резолюция 1889 (2009 г.) на СС на ООН, целяща засилването на прилагането и мониторинга на Резолюция 1325 (2000 г.) на СС на ООН, както и Резолюция 1960 (2010 г.) на СС на ООН, с която беше създаден механизъм за събиране на данни и изготвяне на списъци на извършители на сексуално насилие по време на въоръжени конфликти;
- като взе предвид резолюция 1970 от 26 февруари 2011 г. на СС на ООН относно Либия, която се позава на принципа за отговорност за защита и разрешава някои непринудителни мерки за предотвратяване ескалацията на проявите на жестокост, както и резолюция 1973 на СС на ООН от 17 март 2011 г. относно положението в Либия, която разрешава на държавите членки да предприемат необходимите мерки за защита на цивилни лица и райони с цивилно население и за първи път в историята съдържа изрично позоваване на първия стълб на принципа за отговорност за защита, последвано от сходни позовавания в Резолюция 1975 на СС на ООН относно Кот д'Ивоар, Резолюция 1996 на СС на ООН относно Судан и Резолюция 2014 на СС на ООН относно Йемен,

¹ S/RES/1674.

- като взе предвид параграфи 138 и 139 от заключителния документ от Световната среща на високо равнище на ООН през 2005 г.¹,
- като взе предвид доклада „Принципът на отговорност за защита“ от 2001 г. на Международната комисия по интервенции и държавен суверенитет (ICISS), доклада „Един по-сигурен свят: наша споделена отговорност“² от 2004 г. на Работната група на високо равнище по заплахите, предизвикателствата и промяната и доклада „При по-голяма свобода: към развитие, сигурност и човешки права за всички“³ от 2005 г. на Генералния секретариат на ООН,
- като взе предвид докладите на генералния секретар на ООН „Прилагане на принципа за отговорност за защита от 2009 г.⁴, „Ранно предупреждение, оценка и отговорност за защита“ от 2010 г.⁵, „Ролята на регионалните и субрегионалните споразумения при прилагане на принципа за отговорност за защита“ от 2011 г.⁶ и „Отговорност за защита: навременен и решителен отговор“ от 2012 г.⁷,
- като взе предвид доклада от ноември 2012 г. на създадената от генералния секретар на ООН вътрешна група за преглед на действията на ООН в Шри Ланка, в който се разследва неуспехът на международната общност да защити гражданското население от масови нарушения на хуманитарното право и правото в областта на правата на човека и се съдържат препоръки относно бъдещи действия на ООН, с които да се реагира ефективно в подобни ситуации, свързани с масови прояви на жестокост,
- като взе предвид доклада на генералния секретар на ООН, озаглавен „Засилване на ролята на посредничеството за мирно уреждане на спорове и предотвратяване и решаване на конфликти“ от 25 юли 2012 г.,
- като взе предвид бразилската инициатива, представена на ООН на 9 септември 2011 г., озаглавена „Отговорност при защита: елементи за развитието и популяризирането на концепцията“,
- като взе предвид Програмата на ЕС за предотвратяване на насилиствените конфликти (програмата от Гьотеборг) от 2001 г. и годишните доклади по прилагането й,
- като взе предвид приоритетите на ЕС за Шестдесет и петата сесия на Общото събрание на ООН от 25 май 2010⁸,
- като взе предвид Нобеловата награда за мир за 2012 г., с която не само се признава историческият принос на ЕС за мирна Европа и мирен свят, но също така се повишават очакванията за бъдещата му ангажираност за един мирен световен ред,

¹ A/RES/60/1.

² <http://www.un.org/secureworld/report3.pdf>.

³ A/59/2005.

⁴ A/63/677.

⁵ A/64/864.

⁶ A/65/877-S/2011/393.

⁷ A/66/874/-S/2012/578.

⁸ 10170/10.

основан на правилата на международното право,

- като взе предвид Европейския консенсус за развитие¹ и Европейския консенсус относно хуманитарната помощ²,
 - като взе предвид своята препоръка от 8 юни 2011 г. до Съвета относно Шестдесет и шестата сесия на Общото събрание на ООН³, както и своята препоръка до Съвета от 13 юни 2012 г. относно Шестдесет и седмата сесия на Общото събрание на ООН⁴,
 - като взе предвид своята резолюция от 16 февруари 2012 г. относно Деветнадесетата сесия на Съвета на ООН по правата на човека⁵,
 - като взе предвид своята резолюция от 11 май 2011 г. относно ЕС като глобален фактор: неговата роля в многострани организации⁶,
 - като взе предвид своята резолюция от 19 февруари 2009 г. относно Европейската стратегия за сигурност и Европейската политика за сигурност и отбрана (ЕПСО)⁷,
 - взе предвид член 121, параграф 3 и член 97 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по външни работи и становището на комисията по развитие (A7-0130/2013),
- A. като има предвид, че заключителният документ от Световната среща на високо равнище на ООН през 2005 г. дава за първи път общо определение на принципа за отговорност за защита; като има предвид, че принципът на отговорността за защита, заложен в параграфи 138 и 139 от заключителния документ от Световната среща на високо равнище на ООН през 2005 г., представлява важна стъпка напред към един по-мирен свят чрез установяване на задължението на държавите да защитават своите граждани срещу геноцид, военни престъпления, етническо прочистване и престъпления против човечеството, както и задължението на международната общност да помага на държавите да поемат отговорност и да предприема действия, когато те не успяват да защитят своите граждани от тези четири престъпления и нарушения;
- B. като има предвид, че принципът на отговорността за защита се основава на три стълба, а именно: i) държавата носи основната отговорност да защитава своето население от геноцид, военни престъпления, престъпления срещу човечеството и етническо прочистване; ii) международната общност трябва да подпомага държавите в изпълнението на техните задължения за защита; iii) когато една държава явно не защитава своето население или в действителност е извършилелят

¹ ОВ С 46, 24.2.2006 г., стр. 1.

² ОВ С 25, 30.1.2008 г., стр. 1.

³ Приети текстове, Р7_TA(2011)0255.

⁴ Приети текстове, Р7_TA(2012)0240.

⁵ Приети текстове, Р7_TA(2012)0058.

⁶ Приети текстове, Р7_TA(2011)0229.

⁷ Приети текстове, Р6_TA(2009)0075

на тези престъпления, международната общност има отговорност да предприеме колективни действия;

- В. като има предвид, че в съответствие с извършената работа по принципа за отговорност за защита преди постигането на съгласие по заключителния документ от Световната среща на високо равнище на ООН през 2005 г. в доклада относно принципа за отговорност за защита на Международната комисия по интервенции и държавен суверенитет (ICISS) от 2001 г. принципът на отговорността за защита беше доуточнен, за да бъдат включени компонентите отговорност за предотвратяване, отговорност за ответни действия и отговорност за възстановяване, както са въведени в доклада на ICISS.
- Г. като има предвид, че се приветства развитието на концепцията на отговорността за защита, тъй като с него се разясняват и укрепват съществуващите задължения на държавите да гарантират защита на цивилните лица; като има предвид, че тази концепция, породена от неуспеха на международната общност в Руанда през 1994 г., е от решаващо значение за оцеляването на общността от нации;
- Д. като има предвид, че в такива случаи законната сила следва винаги да се използва само в разумна, пропорционална и ограничена степен;
- Е. като има предвид, че развитието на принципа за отговорност за защита е важна стъпка към предвиждането, предотвратяването и предприемането на ответни действия срещу геноцид, военни престъпления, етническо прочистване и престъпления срещу човечеството и спазване на основните принципи на международното право, по-специално на международното хуманитарно и бежанско право и правото в областта на правата на человека; като има предвид, че принципите следва да се прилагат по възможно най-последователен и единен начин, като за тази цел е изключително важно ранното предупреждение и оценката да бъдат извършвани по честен, разумен и професионален начин и използването на сила да бъде крайна мярка;
- Ж. като има предвид, че повече от десетилетие след появата на концепцията за отговорност за защита и осем години след нейното утвърждаване от международната общност на Световната среща на високо равнище на ООН през 2005 г. последните събития отново изведоха на преден план значението и предизвикателствата на навременните и решителни ответни действия спрямо четирите престъпления, обхванати от тази концепция, както и необходимостта по-нататъшно операционализиране на този принцип с цел ефективното му прилагане и предотвратяване на масовите прояви на жестокост;
3. като има предвид, че развитието на принципа за отговорност за защита — особено неговия превантивен компонент — може да придвижи напред глобалните усилия за един по-мирен свят, тъй като по време на периоди на ожесточени конфликти се извършват много престъпления с масови прояви на жестокост и това налага да се създаде ефективен капацитет за структурно и оперативно предотвратяване на конфликти, като по този начин се свежда до минимум необходимостта от използване на сила като крайна мярка;

- И. като има предвид, че използването на всички налични инструменти по глави VI, VII и VIII от Хартата, като се започне от непринудителни ответни действия и се стигне до колективни действия, е от съществено значение за по-нататъшното развитие и легитимността на принципа за отговорност за защита;
- Й. като има предвид, че най-ефективната форма на предотвратяване на конфликтите, насилието и човешките страдания е настърчаването на зачитането на правата на човека и основните свободи, налагането на принципите на правовата държава, доброто управление, сигурността на хората, икономическото развитие, премахването на бедността, приобщаването, социално-икономическите права, равенството между половете и демократичните ценности и практики, както и намаляването на икономическото неравенство;
- К. като има предвид, че военната интервенция в Либия през 2011 г. показва необходимостта от изясняване на ролята на регионалните и подрегионалните организации при прилагането на принципа за отговорността за защита; като има предвид, че тези организации могат както да легитимираат принципа за отговорност за защита, така и да го прилагат оперативно, но често им липсват капацитет и ресурси;
- Л. като има предвид, че правата на човека са от първостепенно значение в международните отношения;
- М. като има предвид необходимостта от промяна на начина, по който подхождаме към отговорността за защита, която следва да включва интегрирането ѝ във всички наши модели на сътрудничество за развитие, хуманитарна помощ и управление на кризи, както и по-нататъшното развитие на програми, които вече обхващат отговорността за защита;
- Н. като има предвид, че по-последователното прилагане на компонента за предотвратяване на принципа за отговорност за защита, включително прилагането на мерки за посредничество и превантивна дипломация на ранен етап, би могло да намали потенциала за конфликти и насилие и да спомогне за избягване на ескалацията им, като по този начин може да спомогне за предотвратяване на международна интервенция съгласно компонента за ответни действия на принципа за отговорност за защита; като има предвид, че използването на двупристовата дипломация е важен инструмент за превантивната дипломация, който внася човешкото измерение в процеса на помирение;
- О. като има предвид, че „отговорността за защита“ е преди всичко доктрина за предотвратяване и че военните намеси следва да бъдат последното действие при отговорността за защита; като има предвид, че винаги, когато това е възможно, отговорността за защита следва да бъде прилагана преди всичко и най-вече чрез дипломатически и дългосрочни дейности за развитие, които се съсредоточават върху изграждане на капацитет в областта на правата на човека, доброто управление, правовата държава, намаляването на бедността и наблягането на образованието и здравеопазването, предотвратяването на конфликти чрез образование и разширяване на търговията, ефективен контрол върху въоръжаването и предотвратяване на незаконната търговия с оръжие и укрепването на системите за

ранно предупреждение; като има предвид освен това, че има много алтернативни невоенни принудителни мерки, като например превантивна дипломация, санкции, механизми за отчетност и посредничество; като има предвид, че ЕС трябва да продължава да играе лидерска роля в областта на предотвратяването на конфликти;

- П. като има предвид, че сътрудничеството с регионалните организации представлява важно измерение от работата по отговорността за защита; като има предвид, че поради това е необходим призив към укрепване на регионалния капацитет по отношение на предотвратяването и за установяване на ефективни политики за предотвратяване на горепосочените четири престъпления; като има предвид, че предстоящата среща на върха ЕС—Африка през 2014 г. ще предостави добра възможност да се изрази подкрепа за лидерската позиция на АС и да се насърчи ангажиментът на африканското ръководство към отговорността за защита;
- Р. като има предвид, че в Насоките за ефективно посредничество на ООН се посочва дилемата, че заповедите за арест, издадени от МНС, налагането на санкции и националните и международните политики за борба с тероризма също засягат начина, по който някои страни в конфликта могат да бъдат включени в процеса на посредничество; като има предвид значителния напредък, постигнат в международното право от създаването на МНС досега в определянето на престъпленията, които изискват незабавна реакция от страна на международната общност, макар че все още липсват изключително важните независими механизми за оценка на това, кога се прилагат тези определения; като има предвид, че прилагането на Римския статут ще увеличи ефективността на режима на МНС; като има предвид, че Римският статут не е ратифициран от всички държави от международната общност;
- С. като има предвид, че МНС и отговорността за защита са свързани помежду си, тъй като имат за цел предотвратяване на геноцида, престъпленията срещу човечеството и военните престъпления; като има предвид, че от една страна принципът на отговорността за защита подкрепя мисията на МНС да се бори с безнаказаността, като настоява държавите да спазват своята съдебна отговорност, а от друга страна утвърждава принципа на МНС за взаимно допълване, според който основната отговорност за наказателно преследване се носи от държавите;
- Т. като има предвид, че МНС играе основна роля не само в предотвратяването на престъпленията, но също така и във възстановяването на страните и в процесите на посредничество;
- У. като има предвид, че ЕС винаги е бил активен застъпник на принципа за отговорност за защита на международната сцена; като има предвид, че той трябва да затвърди ролята си като участник на световната политическа сцена, като защитава правата на человека и хуманитарното право и като отразява тази политическа подкрепа в собствените си политики;
- Ф. като има предвид, че държавите членки на ЕС също са утвърдили принципа за отговорност за защита; като има предвид, че само малка част от тях са включили концепцията в свои национални документи;

- Х. като има предвид, че опитът от последните специфични кризи, като тези в Шри Ланка, Кот д'Ивоар, Либия и Сирия показва продължаващите предизвикателства пред достижането до едно общо разбиране за това, как да се осигури навременното и ефективно прилагане на принципа за отговорност за защита, като същевременно се изгражда обща политическа воля и ефективен капацитет за предотвратяване или спиране на геноцид, военни престъпления, етническо прочистване и престъпления против човечеството, извършвани от национални и местни органи или от недържавни субекти, произтичащи от тях многобройни жертви сред цивилното население;
- Ц. като има предвид, че в ситуации, при които е приложена отговорността за защита, е от особена важност да се поддържа разграничението между мандатите на военните и хуманитарните участници, за да се запази разбирането за неутралност и безпристрастност на всички хуманитарни участници и да се избегне излагането на риск на ефективното предоставяне на помощи и здравно или каквото и да е друго подпомагане, достъпа до получателите или личната сигурност на служителите на хуманитарните организации, базирани на място;
- Ч. като има предвид, предложението по инициатива на Бразилия „Отговорност при защита“ е желан принос към необходимото разработване на критерии, които да бъдат следвани при изпълнението на мандат за отговорност за защита, включително пропорционалност на мащаба и продължителност на всяка интервенция, внимателно премерване на последствията, предварителна яснота на политическите цели и прозрачност на мотивите за интервенцията; като има предвид, че мониторингът и механизмите на преглед на приетите мандати следва да бъдат засилени, включително чрез специалните съветници на генералния секретар на ООН за предотвратяване на геноцид и за отговорност за защита и върховния комисар на ООН за правата на човека и следва да бъдат прилагани „честно, разумно и професионално, без политическа намеса и двойни стандарти“¹;
- Ш. като има предвид значителния напредък, постигнат в международното право от създаването на МНС досега в определянето на престъпленията, които изискват незабавен отговор от страна на международната общност, макар че все още липсват изключително важните независими механизми за оценка на това, кога се прилагат тези определения;
- Щ. като има предвид, че върховният комисар на ООН по правата на човека играе важна роля в повишаването на осведомеността относно текущи дела по престъпления за масови прояви на жестокост; като има предвид, че Съветът на ООН по правата на човека играе все по-важна роля в прилагането на принципа за отговорност за защита, включително като разрешава на мисии за установяване на фактите и разследващи комисии да събират и оценяват информация, свързана с четирите посочени престъпления и нарушения, както и с нарастващата си готовност да се позовава на принципа за отговорност за защита в ситуации на кризи като тези в Либия и Сирия;

¹ Член 51, „Отговорност за защита: навременен и решителен отговор“, доклад на Генералния секретар на ООН, 25 юли 2012 г. (A/66/874-S/2012/578).

АА. като има предвид, че един тесен, но задълбочен подход към изпълнението на принципа за отговорност за защита следва да ограничи прилагането му до четирите посочени престъпления и нарушения, свързани с масови прояви на жестокост;

АБ. като има предвид, че принципът на отговорността за защита не следва да се прилага в контекста на хуманитарни извънредни ситуации и природни бедствия; като има предвид, че хуманитарните действия не следва да се използват като оправдание за политически действия и като има предвид необходимостта хуманитарното пространство да се зачита от всички участващи страни;

АВ. като има предвид, че е необходимо да бъде предложена всеобхватна помощ за ситуации след конфликт; като има предвид, че са необходими повече усилия за утвърждаване на търсенето на отговорност за тежки нарушения на правата на човека и на международното хуманитарно право, както и на борбата срещу безнаказаността;

1. отправя следните препоръки към върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност/заместник-председател на Комисията (ВП/ЗП), ЕСВД, Комисията, държавите членки и Съвета:
 - a) отново да се потвърди ангажиментът към отговорността за защита чрез приемане на междуинституционален „Консенсус относно отговорността за защита“, включително общо разбиране за последствията на отговорността за защита за външната дейност на ЕС и ролята, която неговите действия и инструменти могат да играят в ситуации на загриженост, който да бъде подготвен съвместно от Съвета, ЕСВД, Комисията и Парламента, като се вземат предвид и вижданията на заинтересованите лица, включително на участниците от гражданското общество и НПО;
 - b) да се включи глава в годишния доклад на ВП/ЗП до Парламента относно ОВППС по отношение на действията на ЕС във връзка с предотвратяването и смякчаването на конфликти при прилагането на принципа за отговорност за защита; в тази глава да се анализира полезността на съответните инструменти и административни структури за прилагането на принципа за отговорност за защита, като включително бъдат определени и необходимите преразглеждания; тази глава да се подготви в сътрудничество със специалния представител на ЕС по правата на човека и като се вземат предвид различните позиции, приети от Парламента по конкретни въпроси, свързани с предотвратяването на конфликти и защита на правата на човека; и също така да се обсъдят заключенията с Парламента;
 - c) да се интегрира принципът на отговорността за защита в помощта за развитие на ЕС; да се издигне на по-високо професионално равнище и да се засили способността на Съюза за превантивна дипломация, посредничество, предотвратяване на кризи и ответни действия и по-специално за събиране и обмен на информация, както и за системите за ранно предупреждение; да се подобри координацията между различните структури на Комисията, Съвета и ЕСВД във връзка с всички аспекти на принципа на отговорността за защита и редовно да се информира Европейският парламент за предприеманите

инициативи в подкрепа на принципа на отговорността за защита;

- г) да се гарантират целите за достатъчно планиране на политиките, оперативни концепции и развитие на способностите в рамките на общата политика за сигурност и отбрана на ЕС (ОПСО) с цел осигуряване на способността на Съюза за пълно прилагане на принципа на отговорността за защита в тясно международно сътрудничество в рамките на ООН и регионалните организации;
- д) да се развият допълнително способностите на ЕС за предотвратяване и смякаване на конфликти, включително капацитетът в режим на готовност от правни експерти, полицейски служители и анализатори на регионите и създаване на автономен Европейски институт за мир, който ще има за цел да предоставя на ЕС съвети и капацитет за провеждане на посредничество, двупистова дипломация и обмен на най-добри практики за мир и намаляване на напрежението; да се засилят елементите на външните инструменти на ЕС, свързани с превенция, по-специално на Инструмента за стабилност;
- е) да се укрепят връзките между ранното предупреждение, планирането на политиките и вземането на решения на високо равнище в ЕСВД и Съвета;
- ж) да се включи систематична оценка на рисковите фактори за геноцид, военни престъпления, етническо проочистване и престъпления срещу човечеството в регионалните и националните стратегически документи и да се включи превенцията на тези фактори в диалога с трети държави, които са изложени на риск от тези престъпления и нарушения;
- з) да се развие сътрудничеството със служителите на делегациите на ЕС и посолствата на държавите членки, както и на участници в граждански и военни мисии, и обучението им по въпросите на международното право в областта на правата на човека, хуманитарното право и наказателното право, включително способността им за откриване на потенциални ситуации, свързани с четирите посочени престъпления и нарушения, наред с другото чрез редовен обмен с местното гражданско общество; да се гарантира, че специалните представители на ЕС защитават принципа на отговорността за защита винаги, когато това е необходимо, и да се разшири мандатът на специалния представител на ЕС по правата на човека, така че да включва въпроси, свързани с принципа на отговорността за защита; да се създаде звено за връзка на ЕС за принципа на отговорността за защита в ЕСВД в контекста на съществуващите структури и ресурси, специално натоварен с повишаване на осведомеността относно последиците от принципа на отговорността за защита и с осигуряване на навременен пренос на информация между всички засегнати участници относно ситуации на загриженост, като същевременно се насьрчава създаването на национални звена за отговорност за защита в държавите членки; да се увеличи още повече професионализът и да се засилят превантивната дипломация и посредничеството;
- и) да се започне и насырчи вътрешен дебат в ЕС относно реформата на Съвета за сигурност на ООН – единствения орган с международна легитимност, който може да санкционира интервенциите по принципа на отговорността за защита

без съгласието на държавата, обект на интервенцията;

- й) да се включват и обучават представители на гражданското общество и НПО, които биха могли да играят роля в гражданска дипломация, за да се насърчи обменът на добри практики в тази област;
- к) да се засили сътрудничеството с регионалните и субрегионалните организации, включително чрез подобряване на техните мерки за превенция, изграждане на капацитет и ответни действия във връзка с принципа на отговорността за защита;
- л) да се осигури бързото ратифициране от страна на всички държави — членки на ЕС, на изменениета на статута на МНС, определящи престъплението агресия, тъй като Съдът може да играе централна роля в предотвратяването на масови прояви на жестокост, както и в усилията за търсене на отговорност;
- м) да се настоява за спазването на клаузата за МНС в споразуменията с трети държави и да се обмисли преразглеждането на споразуменията с онези държави, които не спазват заповедите за арест на МНС;
- н) да се възприеми двоен подход, т.е. да се насьрчава всеобщото възприемането на принципа на отговорността за защита, като същевременно се поощряват държавите да оказват съдействие и подкрепа на МНС;

2. насьрчава ВП/ЗП и Съвета:

- а) да допринасят активно за обсъждането на принципа на отговорността за защита, като се основават на съществуващото международно право в областта на правата на човека и Женевските конвенции, за да се засили вниманието на международната общност към компонента превенция на принципа на отговорността за защита и всеобщото прилагане на непринудителните инструменти, и да разработят конкретен план за действие за тази цел, който да включва също така съображения относно отговорността/необходимостта от възстановяване;
- б) да насьрчават принципа на отговорността за защита в ООН и да работят за гарантиране на неговата универсалност като съществена част от модела на колективна сигурност, основаващ се на многостраничното сътрудничество и на водещата роля на ООН и свързан със засилването на ролята на МНС; да припомнят, че отговорността за защита предполага също така отговорност за борба с безнаказаността;
- в) да подкрепят усилията на генералния секретар на ООН за обновяване и подобряване на разбирането на последствията на принципа на отговорността за защита и да си сътрудничат с членовете на ООН, които искат да подобрят способностите на международната общност за предотвратяване и ответен отговор на престъплениета, свързани с масови прояви на жестокост, обхванати от принципа на отговорността за защита;

- г) да призоват СС на ООН да приеме бразилското предложение „Отговорност при защита“ с цел да се гарантира най-ефективно прилагане на принципа на отговорността за защита, което да води до възможно най-малко вреди, и да допринесат за необходимото разработване на критерии, които да бъдат следвани по-специално при изпълнението на третия стълб на принципа на отговорността за защита, включително пропорционалност на мащаба и продължителност на всяка интервенция, внимателно премерване на последствията, предварителна яснота на политическите цели и прозрачност на мотивите за интервенцията; като се има предвид, че разработването на такива критерии може да осигури гаранции, които да убедят държавите, оставащи засега резервираны относно доктрина на отговорността за защита, в нейната приложимост, да бъдат засилени мониторингът и механизмите на преглед на приетите мандати, включително чрез специалните съветници на генералния секретар на ООН за предотвратяване на геноцид и за отговорност за защита и върховния комисар на ООН за правата на човека и тези механизми да бъдат прилагани „честно, разумно и професионално, без политическа намеса и двойни стандарти“¹;
- д) в сътрудничество с държавите членки и нашите международни партньори да извлекат поуки от опита с принципа на отговорността за защита в Либия през 2011 г. и от настоящата неспособност да бъдат предприети действия в Сирия;
- е) да предложат на петте постоянни членове на Съвета за сигурност на ООН да приемат доброволен кодекс за поведение, за да се ограничи използването на правото на вето в случаи на геноцид, военни престъпления, етическо прочистване или престъпления против човечеството;
- ж) да работят съвместно с регионалните партньори на ЕС за по-ясно формулиране на ролята на регионалните и субрегионалните организации при прилагането на принципа на отговорността за защита;
- з) да работят за установяването на принципа на отговорността за защита като нова норма на международното право в обхвата, договорен с държавите — членки на ООН, на Световната среща на високо равнище през 2005 г.;
- и) да посъветват Съвета за сигурност, че прогласяването на отговорността за защита, която понастоящем е нововъзникващ стандарт, като стандарт на международното право, няма да ограничи неговия капацитет за вземане на решения;
- й) да способстват за засилване на рамката и способностите на равнище ООН за посредничество, двупистова дипломация, размяна на най-добри практики в областта на мирното разрешаване на възникващи конфликти, намаляване на напрежението и системите за ранно предупреждение, като тези на звеното за оказване на съдействие при посредничество към Отдела по политически въпроси; да засилят службата на специалния съветник по предотвратяване на геноцид и специалния съветник по принципа на отговорността за защита; да

¹ Член 51, „Отговорност за защита: навременен и решителен отговор“, доклад на Генералния секретар на ООН, 25 юли 2012 г. (A/66/874-S/2012/578).

привлекат Съвета по правата на човека в дебата относно принципа на отговорността за защита;

- к) да осигурят в сътрудничество с държавите – членки на ЕС, които са представени в Съвета за сигурност на ООН, и всички международни партньори пълна съгласуваност при възможно по-нататъшно развитие на концепцията за отговорността за защита с международното хуманитарно право и да се застъпват и наблюдават пълното зачитане на международното хуманитарно право в бъдещи случаи, в които се прилага отговорността за защита;
 - л) да разгледат въпроса за единно членство на ЕС в Съвета за сигурност и за общ бюджет за мисии на ОВППС в рамките на мандата на ООН;
 - м) да интегрират в много по-голяма степен жени, включително жени на ръководни постове и групи на жените във всички усилия за предотвратяване и намаляване, както и решаване на конфликти в съответствие с Резолюции 1325 и 1820 на СС на ООН;
 - н) да работят съвместно с ООН за установяването на ясна връзка между изпълнението на принципа на отговорността за защита и борбата срещу безнаказаността за най-тежките престъпления в обхвата на тази концепция;
3. призовава ВП/ЗП:
- а) да представи на комисията по външни работи на Европейския парламент в рамките на шест месеца след приемането настоящата препоръка конкретен план за действие относно последващите действия по предложенията на Парламента, който по-конкретно очертава стъпките за постигане на „Консенсус относно отговорността за защита“;
4. възлага на своя председател да предаде настоящата препоръка на Съвета и за сведение на Комисията, ВП/ЗП, ЕСВД и държавите членки.

28.3.2012

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРЕПОРЪКА ДО СЪВЕТА В7-0191/2012

внесено съгласно член 121, параграф 1 от Правилника за дейността
относно принципа на ООН за отговорност за защита

Frieda Brepoels
от името на групата Verts/ALE

Европейският парламент,

- като взе предвид параграфи 138 и 139 от заключителния документ от Световната среща на високо равнище на ООН през 2005 г.,
 - като взе предвид резолюцията на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации (СС на ООН) от април 2006 г. (S/RES/1674),
 - като взе предвид доклада на генералния секретар на ООН Бан Ки Мун на тема „Прилагане на принципа „отговорност за защита“ от 15 септември 2009 г.,
 - като взе предвид резолюцията на Общото събрание на ООН относно отговорността за защита (A/RES/63/308) от 7 октомври 2009 г.,
 - като взе предвид резолюция 1973 от 17 март 2011 г. относно Либия, в която за първи път в историята беше разрешено използването на сила срещу държава с изрично позоваване на отговорността за защита и която беше последвана от сходни позовавания в резолюция 1975 относно Кот д’Ивоар, резолюция 1996 относно Судан и резолюция 2014 относно Йемен,
 - като взе предвид член 121, параграф 1 от своя правилник,
- A. като има предвид, че в параграфи 138 и 139 от заключителния документ от Световната среща на високо равнище на ООН се установява едновременно задължението на държавите да защитават своите граждани срещу прояви на жестокост и задължението на международната общност да предприема премерени действия, когато държавите не успяват да защитят своите граждани от геноцид, военни престъпления, етическо прочистване и престъпления против човечеството, които попадат в юрисдикцията на Международния наказателен съд;
- B. като има предвид, че концепцията се основава на три стълба: първият стълб е отговорността на държавата за защита, вторият стълб – международната помощ и изграждането на капацитет за подпомагане на държавите, а третият стълб –

съовременни и решителни колективни ответни действия, когато първите два стълба не постигнат успех;

- B. като има предвид, че определението на отговорността за защита беше допълнително уточнено, така че да означава отговорност за предотвратяване, отговорност за ответни действия и отговорност за възстановяване;
 - Г. като има предвид, че опитът от последните специфични кризи сочи, че не бяха постигнати еднозначни резултати от международните усилия в рамките на втория стълб;
 - Д. като има предвид, че първият пример за всеобщо усилие в рамките на третия стълб – одобрената от Съвета за сигурност на ООН военна намеса в Либия – спаси живота на много хора, но също така ясно подчертва въпроси относно концепцията „отговорност за защита“, които се нуждаят от допълнително уточняване;
 - Е. като има предвид, че въвеждането на принципа на ООН „отговорност за защита“ представлява важна стъпка напред към един по-мирен свят чрез укрепване на съответствието с универсалните норми относно правата на человека и международното хуманитарно право, при условие че той получи достатъчно легитимност и бъде регулиран така, че да разсее опасенията на някои правителства, че може да служи като инструмент за външна намеса;
1. отправя към Съвета следните препоръки:
 - а) да уточни концепцията „отговорност за защита“ в сътрудничество с други държави, които желаят да се подобри способността на международната общност да предотвратява прояви на жестокост, като например предложението на БРИК по инициатива на Бразилия, озаглавено „Отговорност при защита“;
 - б) да положи основите за междуинституционален консенсус относно отговорността за защита, който да бъде приет съвместно от Съвета, ЕСВД, Комисията и Европейския парламент;
 - в) да положи всички възможни усилия за по-нататъшно развитие на превантивната дипломация и посредничеството, на равнище ЕС, както и в рамките на ООН, и да разработи инструменти, с които да може да си служи и ООН;
 - г) да провери доколко планирането на политиките и развитието на способностите в контекста на общата политика за сигурност и отбрана на ЕС (ОПСО) съответстват на целта да се създаде капацитет на ЕС, който е съвместим с необходимостта ООН да осигурява по-добра защита на правата на человека и да предотвратява войните и проявите на жестокост;
 2. възлага на своя председател да предаде настоящата препоръка на Съвета и, за сведение, на Комисията.

19.2.2013

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО РАЗВИТИЕ

на вниманието на комисията по външни работи

относно Препоръка до Съвета относно принципа на ООН за отговорност за защита (2012/2143(INI))

Докладчик по становище: Michael Cashman

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по развитие приканва водещата комисия по външни работи да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. като взе предвид Резолюции 1325 (2000 г.) и 1820 (2008 г.) на Съвета за сигурност на ООН относно жените, мира и сигурността, Резолюция 1888 (2009 г.) на Съвета за сигурност на ООН относно сексуалното насилие срещу жени и деца при въоръжени конфликти, Резолюция 1889 (2009 г.) на Съвета за сигурност на ООН, целяща засилването на прилагането и мониторинга на Резолюция 1325 (2000 г.) на Съвета за сигурност на ООН, както и Резолюция 1960 (2010 г.) на Съвета за сигурност на ООН, с която беше създаден механизъм за събиране на данни и изготвяне на списъци на извършители на сексуално насилие по време на въоръжени конфликти;
2. приветства развитието на концепцията за отговорността за защита, с която се разясняват и укрепват съществуващите задължения на държавите да гарантират защита на гражданското население; подчертава, че тази концепция, породена от неуспеха на международната общност в Руанда през 1994 г., е от решаващо значение за оцеляването на общността от нации;
3. въпреки това припомня, че международното хуманитарно право е основното законодателство по време на въоръжени конфликти и че международната общност следва да се съсредоточи върху подобреното му прилагане; подчертава, че макар отговорността за защита да не е правно понятие, то се основава на международното право и е тясно насочено към четири престъпления – геноцид, военни престъпления, етническо прочистване и престъпления срещу човечеството, по време на въоръжени конфликти или в мирно време; подчертава необходимостта да се интегрира силно изразена перспектива за равенство между половете в рамките на отговорността за защита;

4. подчертава необходимостта от промяна на начина, по които подхождаме към отговорността за защита, която следва да включва интегрирането ѝ във всички наши схеми за сътрудничество за развитие, хуманитарна помощ и управление на кризи, както и по-нататъшното развитие на програми, които вече обхващат отговорността за защита;
5. отново подчертава, че в ситуации, при които е приложена отговорността за защита, е от особена важност да се поддържа разграничението между мандатите на военни и хуманитарните участници, за да се запази разбирането за неутралност и безпристрастност на всички хуманитарни участници и да се избегне застрашаването на ефективното предоставяне на помощи и здравно или каквото и да е друго подпомагане, достъпа до получателите и сигурността на служителите на хуманитарните организации, базирани на място;
6. подчертава, че отговорността за защита е преди всичко доктрина за предотвратяване и че военната намеса следва да бъде последното действие при отговорността за защита; призовава винаги, когато това е възможно, отговорността за защита да бъде прилагана преди всичко и най-вече чрез дипломатически и дългосрочни дейности за развитие, които се съсредоточават върху изграждане на капацитет в областта на правата на човека, доброто управление, правовата държава, намаляването на бедността и наблягането на образованието и здравеопазването, предотвратяването на конфликти чрез образование и разширяване на търговията, ефективен контрол върху оръжиета и предотвратяване на незаконната търговия с оръжие и укрепването на системите за ранно предупреждение; освен това припомня, че има много алтернативни невоенни принудителни мерки, като например превантивна дипломация, санкции, механизми за отчетност и посредничество; подчертава, че ЕС трябва да продължава да играе лидерска роля в областта на предотвратяването на конфликти;
7. като има предвид, че сигурността на човека е предварително условие за развитие, подчертава, че нашият ангажимент към отговорността за защита следва да се постави в рамките на ангажиментите ни за постигане на целите на хилядолетието за развитие, както и която и да е рамка след 2015 г.; това включва използването на всички инструменти, с които разполагаме, имащи за цел укрепване на демократичните институции, намаляване на бедността и устойчиво развитие;
8. припомня, че сътрудничеството с регионалните организации представлява важно измерение на работата по отговорността за защита; поради това призовава за укрепване на регионалния капацитет по отношение на предотвратяването и за установяване на ефективни политики за предотвратяване на горепосочените четири престъпления; счита, че предстоящата среща на върха ЕС—Африка през 2014 г. ще предостави добра възможност да се изрази подкрепа за лидерската позиция на АС и да се насърчи ангажиментът на африканското ръководство към отговорността за защита;
9. подчертава, че отговорността за защита трябва да бъде интегрирана в нашите действия във фазите на изграждане на мир и след приключване на конфликта, така че да можем да гарантираме непрекъснато поддържане на концепцията;

10. призовава върховния представител/заместник-председател, държавите членки и нашите международни партньори да извлекат поуки от опита с отговорността за защита в Либия през 2011 г. и от настоящата неспособност за предприемане на действия в Сирия, за да се постигне по-голяма степен на последователност при прилагането на отговорността за защита в конкретните случаи;
11. призовава върховния представител/заместник-председател, държавите – членки на ЕС, които са представени в Съвета за сигурност на ООН, и всички международни партньори да осигурят пълна съгласуваност при възможно по-нататъшно развитие на концепцията за отговорността за защита с международното хуманитарно право и да се застъпват и наблюдават пълното зачитане на международното хуманитарно право в бъдещи случаи, в които се прилага отговорността за защита;
12. призовава ЕС да настърчава принципа на отговорността за защита в ООН и да работи за гарантиране на неговата универсалност като съществена част от модела на колективна сигурност, основаващ се на многостранното сътрудничество и на водещата роля на Организацията на обединените нации и свързан със засилването на ролята на Международния наказателен съд; припомня, че отговорността за защита предполага също така отговорност за борба с безнаказаността.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	19.2.2013 г.
Резултат от окончательното гласуване	+: -: 0: 26 0 0
Членове, присъствали на окончательното гласуване	Thijs Berman, Michael Cashman, Ricardo Cortés Lastra, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Mikael Gustafsson, Filip Kaczmarek, Michał Tomasz Kamiński, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Eleni Theocharous, Patrice Tirolien, Anna Záboršká
Заместник(ци), присъствал(и) на окончательното гласуване	Philippe Boulland, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Enrique Guerrero Salom, Isabella Lövin, Gesine Meissner, Bart Staes
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончательното гласуване	George Lyon

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	21.3.2013 г.
Резултат от окончательното гласуване	+: -: 0: 38 5 1
Членове, присъствали на окончательното гласуване	Sir Robert Atkins, Franziska Katharina Brantner, Elmar Brok, Arnaud Danjean, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Anna Ibrisagic, Nicole Kiil-Nielsen, Evgeni Kirilov, Maria Eleni Koppa, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Alexander Graf Lambsdorff, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Ulrike Lunacek, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Joan Mircea Pașcu, Mirosław Piotrowski, Bernd Posselt, Hans-Gert Pöttering, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Sophocles Sophocleous, Charles Tannock, Inese Vaidere
Заместник(ци), присъствал(и) на окончательното гласуване	Emine Bozkurt, Andrew Duff, Hélène Flautre, Kinga Gál, Barbara Lochbihler, Emilio Menéndez del Valle, Jean Roatta, Indrek Tarand, Janusz Władyślaw Zemke
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончательното гласуване	Michael Cashman, Claudio Morganti, Czesław Adam Siekierski